

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Babiakovej, CSc. a členiek senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci navrhovateľov: **1./ M. Ď., rod. J., D. X., 2./ Ing. J. Ď., D. X.**, obaja zast. JUDr. P. H., advokátom so sídlom N. X., Z., proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad Zvolen, Študentská č. 12, Zvolen**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu č. 2009/00955 1992/992 R 415 zo dňa 10. decembra 2009, o odvolaní navrhovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23Sp/3/2010 – 34 zo dňa 28. apríla 2010, jednohlasne takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 23Sp/3/2010 – 34 zo dňa 28. apríla 2010, **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľom 1./, 2./ náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Banskej Bystrici potvrdil rozhodnutie odporcu č. 2009/00955 1992/992 R 415 zo dňa 10.12.2009, ktorým ako orgán príslušný podľa § 9 ods.4 zák.č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „zákon o pôde“) rozhodol tak, že oprávneným osobám M. Ď. a Ing. J. Ď. sa nepriznáva

vlastnícke právo k častiam nehnuteľnosti pôvodne vedenej v pozemkovej knihe katastrálneho územia D., vo vložke č. X., parc. č. X., lúka vo výmere 3060 m² + 1038 m² (z celkovej výmery 5783 m²), z dôvodu prekážky stanovenej v § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o pôde, keďže pozemok bol po prechode do vlastníctva štátu zastavaný s tým, že nepriznaním vlastníckeho práva k častiam pozemku, ktoré sú uvedené v rozhodnutí, nie je dotknuté právo oprávnenej osoby podľa § 11 ods. 2 alebo § 16 zákona o pôde.

Krajský súd v odôvodnení poukázal na rozhodnutie ONV vo Zvolene č. Výst. 10140/330-1961 zo dňa 30.11.1962, ktorým bola právnenému predchodcovi navrhovateľov, J. Ď., vyvlastnená časť parcely č. X. o výmere 3060 m², náhrada bola stanovená v sume 3060 Kčs, pričom v priebehu správneho konania nebolo preukázané, že vyvlastňovacia náhrada bola aj vyplatená a odporca uznal, že v danom prípade je tu reštitučný titul v zmysle § 6 ods. 1 písm. n/ zákona o pôde, a to vyvlastnenie bez vyplatenia náhrady. Zostávajúca časť výmery 1038 m² z pôvodnej parcely č. X. bola prevzatá od právneho predchodcu navrhovateľov na základe § 6 ods. 1 písm. p/ zákona o pôde, t.j. bez právneho dôvodu, ktorá skutočnosť nebola medzi účastníkmi sporná. Ďalej krajský súd poukázal na obsah grafickej a písomnej identifikácie vyhotovenej Správou katastra v Detve, z ktorej vyplýva, že predmetné parcely č. X., začlenené do parcel C KN č. X., X., X., X., X., ktoré sú vedené v katastrálnom území D. na LV č. X., sú vo vlastníctve S. s.r.o., M. X., D., a do parcel C KN č. X., X.X., X., X., vedených na LV č. X. vo vlastníctve SR, v správe Obvodného úradu vo Zvolene, Nám SNP 35, všetko zastavané plochy a nádvoría. Časť pôvodnej parcely PK č. X. o výmere 3060 m² a o výmere 1038 m² je zastavaná areálom, reštauráciou a parkoviskom.

Z uvedených skutočností krajský súd vyvodil, že je tu zákonná prekážka, pre ktorú nemožno navrhovateľom pozemky vydať, keďže sa jedná o pozemky, ktoré po prechode alebo prevode do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby, boli zastavané. **Zdôraznil, že pre posúdenie veci je nie je rozhodujúci stav, ktorý bol v čase, keď došlo k vyvlastneniu pozemkov, keď boli tieto vedené ako lúky, ale rozhodujúci je stav, ktorý je tu k času nadobudnutia účinnosti zákona o pôde;** ku ktorému času boli dané pozemky zastavané. Zároveň uviedol, že nie je rozhodujúce, či sú zastavané len tie pozemky, ktoré sa nachádzajú pod reštauráciou, za stavbu je potrebné považovať aj vybudované parkovisko, prístupové cesty, aj tieto stavby bránia poľnohospodárskemu využitiu pozemkov. Krajský súd uviedol, že pre posúdenie veci nie je rozhodujúce, či bolo vydané administratívne rozhodnutie podľa zák. č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu v znení neskorších predpisov v tom smere, či došlo k zmene druhu pozemkov. Za rozhodujúcu bral krajský súd

tú skutočnosť, či v čase účinnosti zákona o pôde bol pozemok zastavaný alebo nie. Keďže v danom prípade sa jedná o pozemok zastavaný, nemohol byť navrhovateľom vydaný a prichádza do úvahy len finančná náhrada alebo náhradný pozemok. O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 zák. č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej v texte rozsudku len „O. s. p.“), tak že neúspešným navrhovateľom ich náhradu nepriznal.

Proti predmetnému rozsudku podali v zákonnej lehote dňa 27.5.2010 navrhovatelia odvolanie domáhajúc sa zrušenia rozhodnutia odporcu č. 2009/00955 1992/992 R 415 zo dňa 10.12.2009 a priznania náhrady trov konania. Ako dôvod odvolania uviedli, že krajský súd nesprávne vykonal dokazovanie, pretože hneď vedľa pozemku, o vydanie ktorého ide, sa nachádza ďalší pozemok vo vlastníctve Ď., a to parc. č. X. o výmere 7588 m², ktorý bol vedený v PKV č. X. ako parc. č. X. v k. ú. D., o ktorom bolo rozhodnuté rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 23S 112/00 zo dňa 14.11.2000, ktorým bolo zrušené rozhodnutie právneho predchodcu odporcu č. A2000/1048 zo dňa 14.8.2000 a pozemok odňatý pôvodnému vlastníkovi bez právneho dôvodu mu bol v konečnom dôsledku vydaný. Navrhovatelia ďalej poukázali na fotokópie pozemkovej mapy, ktoré priložili k opravnému prostriedku, v ktorých boli farebne vyznačené zastavané a nezastavané pozemky pôvodnej parcely PK č. X., z ktorých je zrejmé, že len 17 – 20 % je zastavaných pozemkami, ale viac ako 80 % nezákonne odňatých pozemkov predstavujú nezastavané pozemky. Nesúhlasili s tým, že pozemok vedený v pozemkovej knihe pre katastrálne územie D. vo vložke č. X., parc. č. X. lúka 3060 m² + 1038 m² je zastavaný, pretože vo výkaze plôch ku geometrickému plánu č. 761-60-73 zo dňa 13.2.1974, ktorého súčasťou je aj stav v evidencii nehnuteľností ako aj právny stav, je predmetný pozemok jednoznačne vedený ako lúka. Žiadali, aby k súdnemu spisu bola pripojená letecká fotografia, ktorou disponuje odporca, pretože z leteckej snímky je viditeľný stav ohľadne predmetných nehnuteľností. Navrhovatelia ďalej namietali, že v priebehu súdneho sporu nebolo žiadnym spôsobom preukázané o aký druh pozemku sa jednalo v čase, keď nadobudol účinnosť zákon o pôde, pričom odporca v priebehu konania potvrdil, pokiaľ ide o parcelu o výmere 3060 m², že nedošlo u tejto parcely k vyňatiu z poľnohospodárskeho pôdneho fondu. Krajský súd nepostupoval pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu podľa § 245 O. s. p., keď nepreskúmal aj zákonnosť prv urobeného správneho rozhodnutia, ktoré tvorí tzv. podkladové rozhodnutie, nepreskúmal zákonnosť postupu orgánov katastra resp. ich právnych predchodcov, ktoré vykonalí vklad vlastníckeho práva v prospech nového vlastníka bez toho,

aby došlo k vyňatiu predmetných pozemkov z poľnohospodárskeho pôdneho fondu zákonným spôsobom. Záverom navrhovateľa uviedli, že vo veci došlo k neodôvodneným priet'ahom v konaní a v dôsledku dlhej nečinnosti správneho orgánu (pôvodný vlastník si svoje nároky uplatnil listom zo dňa 12.12.1992, ale odporca vo veci rozhodol až dňa 10.12.2009) utrpeli majetkovú a nemajetkovú ujmu a sú splnené podmienky pre postup podľa § 9 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a svoje nároky voči odporcovi si uplatnili žiadosťou zo dňa 20.5.2010.

K odvolaniu sa podaním zo dňa 15.6.2010 vyjadril odporca, tak že poukázal na svoje stanovisko zo dňa 12.2.2010, na obsahu ktorého zotrval. K navrhovateľmi zmieňovanému rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 23S 112/00 zo dňa 14.11.2000 uviedol, že dôvodom zrušenia správneho rozhodnutia bolo, že navrhovateľka v II. rade nebola vo vzťahu k predmetnému pozemku oprávnenou osobou v zmysle § 4 ods. 1 zákona o pôde a nemohla sa dožadovať reštitučného vydania nehnuteľnosti, ktorej bola vlastníčkou, k parc. PK č. X. v k. ú. D. navrhovateľka v rozhodnom období od 25.2.1948 do 1.1.1990 svoje vlastnícke právo nestratila spôsobom uvedeným v § 6 ods. 1 zákona o pôde. Odporca ďalej uviedol, že vlastníctvo k parc. PK č. X. prešlo na štát v období od 25.2.1948 do 1.1.1990, oprávneným osobám sa nenavrátilo vlastníctvo k pozemku pre zákonnú prekážku stanovenú § 11 ods. 1 písm. d/ – pozemok bol po prechode do vlastníctva štátu zastavaný. Časť parcely, ktorá prešla na štát bola zastavaná objektom občianskej vybavenosti, parkoviskom a prístupovými cestami už v čase nadobudnutia účinnosti zákona o pôde, táto stavba bola ukončená a skolaudovaná v r. 1978. K tvrdeným priet'ahom v konaní odporca uviedol, že správne konanie začína dňom, keď pozemkovému úradu došla dohoda spísaná oprávnenou a povinnou osobou na vydanie nehnuteľnosti, ktorú následne pozemkový úrad schválil rozhodnutím. V spise právneho predchodcu odporcu sa takýto návrh nenachádza.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací /§250s O. s. p. v spojení s § 10 ods.2 O. s. p./, preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že uvedenému odvolaniu nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods.2 vety prvej O. s. p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.supcourt.gov.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 22. júna 2011 (§ 156 ods.1 a ods.3 O. s. p.).

Podľa § 219 ods.1 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods.2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

V správnom súdnictve *preskúvajú* súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov *zákonnosť* rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (§ 244 ods.1 O. s. p.).

Z podkladov súdneho spisu je zrejmé, že navrhovatelia sa opravným prostriedkom domáhali postupu podľa ustanovení tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (§ 250l a nasl.), upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam správnych orgánov.

Úlohou súdu prvého stupňa bolo preskúmať zákonnosť rozhodnutia odporcu, ktorým ako orgán príslušný podľa § 9 ods.4 zákona o pôde rozhodol, že oprávneným osobám M. Ď. a Ing. J. Ď. sa nepriznáva vlastnícke právo k častiam nehnuteľnosti pôvodne vedenej v pozemkovej knihe katastrálneho územia D., vo vložke č. X., parc. č. X., lúka vo výmere 3060 m² + 1038 m² (z celkovej výmery 5783 m²), z dôvodu prekážky stanovenej v § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o pôde, keďže *pozemok bol po prechode do vlastníctva štátu zastavaný* s tým, že nepriznaním vlastníckeho práva k častiam pozemku, ktoré sú uvedené v rozhodnutí, nie je dotknuté právo oprávnenej osoby podľa § 11 ods. 2 alebo § 16 zákona o pôde.

Zákon o pôde je jedným zo zákonov reštitučného charakteru, ktorého cieľom je spolu s ostatnými reštitučnými zákonmi zabezpečiť tzv. reštitučné procesy zmiernenia niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v zákone presne ustanovenom období vo vzťahu k presne vymedzenému okruhu osôb a na základe v zákone taxatívne ustanovených prípadov straty majetku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky k interpretácii zákona o pôde uvádza, že aj v tomto prípade sa jedná o reštitučný zákon, ktorým sa demokratická spoločnosť snaží aspoň čiastočne zmierniť následky minulých majetkových a iných krívd, ktorými boli porušené všeobecne uznávané ľudské práva a slobody zo strany štátu. Štát a jeho orgány ako aj obce sú teda povinné postupovať v konaní podľa tohto zákona v súlade so zákonnými záujmami osôb,

ktorých ujma na základných ľudských právach a slobodách má byť aspoň čiastočne kompenzovaná. Tento výklad vychádza zo skutočnosti, že zmyslom všetkých reštitučných zákonov bolo zmiernenie následkov niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v rozhodnom období, pričom zákonodarca si bol vedomý, že odstránenie všetkých krívd nie je reálne a že sa musí uspokojiť len s nápravou krívd niektorých.

Z podkladov súdneho spisu, vrátane administratívneho spisu odporcu, je zrejmé, že podstatnou námietkou navrhovateľov bola otázka nedostatočného skúmania zastavanosti pozemku, ktorý je predmetom ich reštitučného nároku. V tomto smere odvolací súd v prvom rade považuje za potrebné zdôrazniť, že pre posúdenie opodstatnenosti reštitučného nároku z hľadiska zastavanosti je rozhodujúci skutkový stav existujúci v čase nadobudnutia účinnosti zákona o pôde. V predmetnej veci bolo zistené, že časť parcely PK č. X., ktorej časť vo výmere 3060 m² prešla do vlastníctva štátu podľa § 6 ods.1 písm. n/ zákona o pôde - vyvlastnením bez vyplatenia náhrady a časť vo výmere 1038 m² podľa § 6 ods.1 písm. p/ cit. zákona - prevzatím bez právneho dôvodu.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu zo skutkových okolností v posudzovanej veci vyplýva, že celá časť parcely č. X., ktorá prešla do vlastníctva štátu bola už v čase účinnosti zákona o pôde zastavaná areálom reštaurácie a parkoviskom. Časť pôvodnej parcely v kat. úz. D., PK č. X. vo **výmere 3060 m²** bola odčlenená geometrickým plánom č. 348/61-210-920 z 29.9.1961, vyvlastnená rozhodnutím ONV vo Zvolene – odboru výstavby č. Výst.-10140/330-1961 z 30.11.1962 – pre decentralizovanú investičnú výstavbu v Detve na sídlisku – a bola začlenená do parcely č. X. Uvedený stav je zřejmý z geometrického plánu č. 299/66-210-915, ktorý nadväzuje na geometrický plán č. 348/61-210-920 z 29.9.1961. Ďalším geometrickým plánom č. 761-60-73 z 13.2.1974 bola z pôvodnej parcely PK č. X. odčlenená **časť vo výmere 1038 m²**, ktorá prešla na štát bez právneho dôvodu, pričom z tohto geometrického plánu vyplýva, že časť pôvodnej parcely bola začlenená do parcely KN č. X., ktorá vo vytyčovacom nákrese ku geometrickému plánu č. 761-60-73 je zriadená ako stavebný obvod strediska občianskej vybavenosti. Celý areál bol po prechode do vlastníctva štátu zastavaný objektom občianskej vybavenosti spolu s parkoviskom a prístupovými cestami, pričom stavba bola ukončená a skolaudovaná v roku 1978. Aj podľa názoru odvolacieho súdu pozemok na ktorom je zriadené parkovisko nemožno navrhovateľom vydať z dôvodu prekážky zastavanosti v zmysle § 11 ods. 1 písm. d/ zákona o pôde.

Pokiaľ navrhovatelia namietali, že vo veci nebola venovaná pozornosť otázke, že k vyňatiu predmetných pozemkov z poľnohospodárskeho pôdneho fondu u parcely o výmere 3060 m² nedošlo zákonným spôsobom, odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil so záverom prvostupňového súdu, že pre posúdenie veci nie je rozhodujúce, či bolo vydané administratívne rozhodnutie podľa zákona č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu v tom smere, či došlo k zmene druhu pozemkov. Reštitučný zákon totiž povinnosť zaoberať sa otázkou vyňatia pozemkov z poľnohospodárskeho pôdneho fondu odporcovi neukladá. Povinnosťou správneho orgánu bolo výlučne posúdiť otázku zastavanosti predmetnej nehnuteľnosti, a to v čase účinnosti zákona č. 229/1991 Zb.

Odvolací súd po oboznámení sa s predloženým kompletným spisovým materiálom krajského súdu, vrátane administratívneho spisu odporkyne, zistil, že dôvody uvádzané navrhovateľmi nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. Prvostupňový súd sa posudzovanou vecou dôsledne zaoberal a vyvodil správne skutkové aj právne závery, s ktorými sa odvolací súd v zmysle § 219 ods. 2 O. s. p. v celom rozsahu stotožnil. V odvolacom konaní navrhovatelia nepredložili také relevantné dôkazy, ktoré by tieto závery spochybnili. Odvolací súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že predmet súdneho preskúmvacieho konania je striktne daný výrokom napadnutého rozhodnutia. Preto závery navrhovateľmi predloženého rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 23S 112/00 boli pre posúdenie zákonnosti preskúmvaného právne irelevantné.

Za tohto stavu vo veci odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods.1 O. s. p. potvrdil.

Náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd v konaní neúspešným navrhovateľom nepriznal /§ 250k ods.1 O.s.p. v spojení s § 224 ods.1 O.s.p./.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.

V Bratislave 22. júna 2011

JUDr. Eva Babiaková, CSc., v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská